

Metsäalan strateginen ohjelma

Kasvun eväät -seminaari

Jyväskylä 8.4.2010

Juha Ojala

Metsäalan strategisen ohjelman ydin:

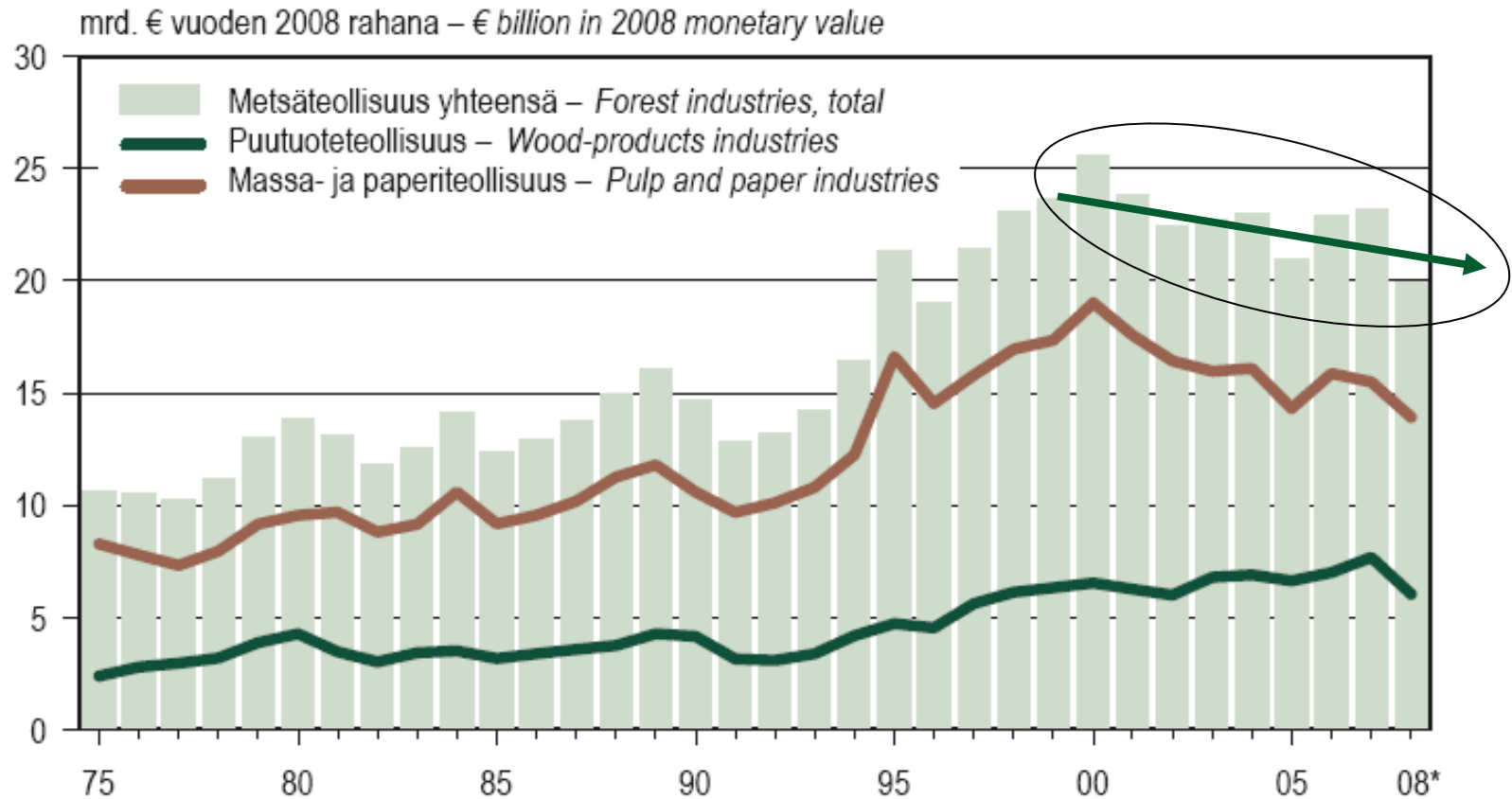
Käynnistää ja toteuttaa metsäalan strategisia tavoitteita tukevia muutosprosesseja, jotka parantavat koko arvoketjun kannattavuutta ja kilpailukykyä

Metsäteollisuuden tuotannon arvo 1975 -2008

Rakennemuutos alkanut 2000-luvun alussa

Tuotannon arvo lamavuonna 2009 n. 15 mrd. euroa

Metsäala muutoksen keskellä

- + Metsätalous ja metsä- ja puutuoteteollisuus työllistävät edelleen suoraan noin 75 000 suomalaista
- + Maamme tavaratuotannon ja viennin arvosta metsäteollisuuden osuus n. 19 % (v. 2009 vienti noin 8,6 mrd €) - nettovientituloista n. 20%
- + Bioenergian tuotannosta valtaosa metsäteollisuuden tuotantoon sitoutunutta.
- + Metsäteollisuuden strategiat ovat muuttuneet merkittävästi 2000 –luvulla - merkittäviä panostuksia uusien tuotteiden ja teknologioiden kehittämiseen. Uusien tuotteiden ja palvelujen kypsyminen merkittäväksi liiketoiminnaksi kestää 10-15 vuotta
- + Puuraaka-aine riittää eri käyttömuotoihin (kasvu n. 100 Mm³/a, hakkuut 50-55 Mm³/a)
- + Puutuotetoimialalla ja energiapuuliiketoiminnassa merkittäviä kasvumahdollisuuksia
- Koko toimialan yritysten kannattavuus on heikentynyt, tuotannon arvo ja investointiaste kotimaahan on laskenut koko 2000-luvun ajan
- > Kapasiteettia on purettu kotimaassa v. 2005-2009; massan tuotantokapasiteetti on vähentynyt noin 20%, paperin ja kartongin 17-18% ja sahojen yli 10% – uusinvestointeja ei ole tiedossa.
- > Puunkulutus vähentynyt 13 – 15 miljoonaa m³ – työpaikat vähentyneet noin – 8800.

Metsäalan strategisen ohjelman toimenpiteitä mm.

- **Puutuotealan markkinoinnin ja kansainvälisen liiketoiminnan kehittämishankkeet** on käynnistetty (TEM) ja siihen on varattu uusia resursseja v. 2010 talousarviossa. Alan etujärjestöt ovat käynnistämässä yhteisiä kansainvälisen liiketoiminnan kehittämishankkeita (Metsäteollisuus ry, Suomen Sahat ry, Puuteollisuusyrittäjät ry.).
- **Tekes on käynnistänyt puutuote- ja energiapuualan aktivointihankkeen 2010-2013** ja hakee alan yrityksiä ohjelmaan. Puutuoteteollisuuden etujärjestöt ovat mukana käynnistämässä yhteisiä kehittämishankkeita. Tavoitteena on tukea myös Finnish Wood Research Oy:n toiminnan käynnistymistä.
- **PuuSuomi – verkostohanke** on käynnistetty uudelleen tukemaan ja koordinoimaan puutuoteteollisuuden kasvutavoitteita yhteistyössä mm. OSKE –verkoston kanssa.

Metsäalan strategisen ohjelman toimenpiteitä mm.

- Metsähakkeen kasvava markkinoille tulo vaatii kasvavia resursseja hankintaketjuun ja koko ketjun toimivuutta täytyy tehostaa. Työryhmä on tehnyt ehdotukset MSO –johtoryhmälle:
 - energiapuun kauppaa- ja hintainformaation sekä mittauksen kehittämiseksi,
 - korjuu- ja kuljetusteknologian kehittämiseksi,
 - energiapuuterminaali-investoinneiksi sekä
 - energiapuun hankinnan tukien uudistamiseksi.

Tekes on lisäksi käynnistämässä hankekilpailua energiapuualan yrityksille kehityksen aktivoimiseksi v. 2010 aikana (osana puutuote- ja energiapuualan aktivointihanketta).

Metsäalan strategisen ohjelman toimenpiteitä mm.

- **Metsäalan yritysten toimintamahdollisuuksien kehittäminen:**
 - **Metsäpalveluyritysten kehittäminen.** Työryhmä on toteuttanut ulkopuolisen selvitystyön metsäpalveluliiketoiminnan kasvumahdollisuuksista ja tehnyt ehdotuksensa yrittäjyyden kehittämiseksi: liiketoimintaosaamisen kasvattamiseksi, koulutuksen ja neuvonnan uudistamiseksi ja uusien toimintamallien pilotoinneiksi (mm. alueyrittäjyys).
 - Mahdollisen **metsäalan yrityskiihdyttämön selvitystyö** on käynnissä: pääpaino energiapuuliiketoiminnassa, metsäpalveluissa ja puutuoteteollisuudessa. Yrityskiihdyttämömallia rakennetaan ja haetaan mahdollisia yrityksiä ja pääomasijoittajia.

METSÄALAN YRITYSTEN TOIMINTAMAHDOLLISUUKSIEN KEHITTÄMINEN - TYÖRYHMÄN KEHITTÄMISEHDOTUKSET:

Tavoite 1. Liiketoiminta- ja markkinointiosaamisen vahva kehittäminen alan yrityksissä, yrittäjyyskoulutuksessa ja neuvonnassa.

Toimenpiteet:

- Liiketoiminnan ja talouden painoarvon ja osaamistason merkittävä nosto metsänomistajien ja yrittäjien koulutuksessa (mhy:t, ELY:t, Metsäkeskus, OPM, MMM, TEM)
- Metsätalouden arvoketjun kannattavuuden nostaminen päätavoitteeksi neuvonnassa ja yritystoiminnan, erityisesti pk-yritysten kehittämisessä (mhy:t, alueelliset kehittämissyhtiöt, ELY:t, Metsäkeskus, alan oppilaitokset, MMM, TEM)
- Liiketoiminnan ja talouden painoarvon nosto yliopisto- ja korkeakoulukoulutuksessa (OPM, yliopistot + amk:t)

METSÄALAN YRITYSTEN TOIMINTAMAHDOLLISUUKSIEN KEHITTÄMINEN - TYÖRYHMÄN KEHITTÄMISEHDOTUKSET:

Tavoite 2. Metsäalan yrittäjyyttä tukevien toimintamallien kehittäminen julkiset toimijat edelläkävijöinä.

Toimenpiteet:

- Alueyrittäjyyden, kausitasausjärjestelmän ja siirtorenkaiden käynnistäminen ja pilotointi metsänhoitotoissa ja puunhankinnassa (Metsäkeskus, mhy:t, MMM, TEM)
- TEM:n ja MMM:n yrittäjyyttä tukevien instrumenttien tehokas käyttö myös metsäalan yrityksille (TEM, ELY:t, MMM, Metsäkeskus)
- Sähköisten palvelujen (mm. Metsään.fi) käynnistäminen ja levittäminen nopealla aikavälillä (TAPIO, alan etujärjestöt ja yritykset)

METSÄALAN YRITYSTEN TOIMINTAMAHDOLLISUUKSIEN KEHITTÄMINEN - TYÖRYHMÄN KEHITTÄMISEHDOTUKSET:

**Tavoite 3. Metsäpalvelumarkkinoiden hallittu avautuminen.
Tavoitteena metsätalouden arvoketjun kannattavuuden
parantaminen (MMM, TEM).**

Toimenpiteet:

- Varmistettava, että aloitettu avautumiskehitys jatkuu ja että metsäorganisaatioiden muutokset tukevat uuden yrittäjyyden syntyä ja kasvua (MMM, TEM)
- Tukijärjestelmiä kehitettävä niin että ne eivät rajoita markkinoiden kokoa ja määritä hintatasoa (MMM,TEM)

4. Suositusten toimeenpanon seurannan järjestäminen (TEM, MMM)

Metsäalan koko arvoketjun kannattavuuden parantaminen - strategiset painopisteet ja toimenpiteet

Metsätilakoon kasvattamisen vauhdittaminen

Metsien käsittelyn monipuolistaminen

Metsänhoitotöiden koneellistaminen

Puunmarkkinan palveluyrittäjyyden ja
uudet toimintamallit

Puuperäisen avoimuuden, pitkäjänteisyyden
ja korjuuteknologian lisääminen (sähköistäminen),

Metsäteollisuuden energian käytön lisääminen
liiketoiminnan kehittäminen

Puutuoteteollisuuden energiaverotuksen
liiketoiminnan kasvattaminen

Biokemikaali- ja biopolttoaineinvestointien
vauhdittaminen

Metsäsektorin koko arvoketjun kannattavuuden parantaminen

Metsäalan hallinnon,
organisoinnin ja opetuksen uudistaminen

Sosiaalisesti ja ekologisesti
kestävä metsien käyttö

Kiitos!

Materiaalit ja lisätietoja löytyy osoitteesta:

<http://www.tem.fi/mso>

